

JAARVERSLAG 2021

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Programma 1 Het CBG is er voor iedereen	4
1.1 Onderzoek op aanvraag en internationaal onderzoek	4
1.2 CBG.nl: één website	5
1.3 Marketing en Communicatie	5
1.4 Gen.magazine	6
Programma 2 Hét digitale kennis- en informatiecentrum	7
2.1 Collectiebeheer 2.0	7
2.2 Project PKdigitaal, van karton naar beeldbestand	8
2.3 CBG Verzamelingen en Bibliotheek	10
2.4 CBG Familiewapens	10
2.5 CBG Stambomen	11
2.6 CBG Familienamen	11
2.7 AVG	12
2.8 Dienstverlening via NA	12
Programma 3 Nationale regierol digitale infrastructuur	13
3.1 Naar een verdere toegankelijkheid met crowdsourcing	13
3.2 WieWasWie: samenwerkingspartner binnen de archiefsector	14
Programma 4 Het CBG is duurzaam	16
4.1 Klantcontactcentrum	16
4.2 Verdienvermogen gesubsidieerde versus niet-gesubsidieerde producten	17
4.3 Vriendenadministratie	18
4.4 Automatisering CBG	18
4.5 Huisvesting	19
4.6 Personeelsopbouw	19
4.7 Managementteam	20
4.8 Raad van Toezicht	20
4.9 Vrijwilligers	20
4.10 Diversiteit en inclusie	20
4.11 Strategisch personeelsplan	21
4.12 Financiën & Administratie	21
Bijlage: Financieel Jaarverslag	

Inleiding

2021 was het eerste jaar van een nieuwe meerjarencyclus. Uit het meerjarenbeleidsplan 2021 – 2024 spreekt een enorme ambitie en doelgerichtheid om onderzoek naar familiegeschiedenis te stimuleren en hét kennis- en expertisecentrum te worden op dit gebied. Vanuit de gedachte dat kennis van je familiegeschiedenis persoonlijke worteling biedt in een wereld die in hoog tempo verandert. We streven naar het geven van inzicht in en verbinding met de wereldgeschiedenis waar onderzoekers en hun familie deel van uitmaken.

Voor 2021 lagen de plannen vooral op het gebied van (internationale) kennisontwikkeling, het vergroten van het digitale aanbod van onze kerncollecties en een start met het bundelen van de waaier aan websites tot één cbg.nl. Daarnaast lag de nadruk op het (verder) in de markt zetten van een aantal zakelijke producten en te werken aan ons verdienvermogen. De salarisadministratie werd verder geautomatiseerd, er zou een Strategisch Personeelsplan (SPP) opgesteld worden en er lag een ambitieus plan voor een interne verhuizing en inrichting van de voormalig bronnenzaal.

Een groot deel van de in 2020 gestelde plannen en ambities voor 2021 hebben we kunnen verwezenlijken. In een onwaarschijnlijk hoog tempo is werk gemaakt van het digitaliseren van de persoonskaarten, dankzij financiering van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Eind 2021 stond de teller al op ruim 4 miljoen gescande kaarten. De herinrichting van ons nieuwe kantoor werd afgerond, en leverde een frisse werkomgeving op met 16 flexplekken en een ultra-moderne vergaderzaal waarin hybride kan worden gewerkt. Tegelijkertijd ging de organisatie over naar een volledig online werkomgeving in Microsoft Teams, zodat er goed vanuit huis gewerkt kon worden. Dat was nodig, gezien de coronapandemie en tegelijkertijd forse uitbreiding van het aantal medewerkers in 2021.

2021 was ook een jaar waarin de uitvoering van een aantal ambities bijgesteld moest worden. Het vroegtijdige vertrek van de directeur maakte dat een aantal fundamentele beleidskeuzes werd uitgesteld tot 2022, zoals het Strategisch Personeelsplan en het in kaart brengen van de gewenste informatiearchitectuur van het CBG. Maar vooral werd 2021 gekenmerkt door de keuze om eerste een goede basis te leggen, alvorens nieuwe wegen te bewandelen.

Verregaande digitalisering van onze collecties lijkt alleen mogelijk als er eerst heel goed naar de inrichting van het collectiebeheer wordt gekeken. Zo is het huidige collectieregistratiesysteem beperkt in de mogelijkheden en maakt bepaalde innovaties onmogelijk. De plannen voor de verdere ontwikkeling van één platform (één cbg.nl) bleken te prematuur. Eerst was er een grondige analyse van onze architectuur nodig. Daarnaast trok het digitaliseringstraject van de persoonskaarten een sterke wissel op de organisatie en op onze dienstverlening. De voorgenomen uitbreiding van onze zakelijke dienstverlening voor notarissen is mede om die reden uitgesteld, en eind 2021 is zelfs besloten tot een stop van zes maanden van onze dienstverlening aan particulieren uit het Nationaal Register van Overledenen. De achterstanden in de (zowel particuliere als zakelijke) dienstverlening waren van zodanige aard, dat we aan dit historische besluit niet ontkwamen. Deze radicale keuze gaf de organisatie wel de ruimte om werkprocessen te innoveren, achterstanden in te halen, en weloverwogen keuzes te maken voor de inrichting en opslag van afgeleide scans uit het Nationaal Register van Overledenen.

Al met al was 2021 een roerig jaar. Niet in het minst door de vele personele bewegingen en interne veranderingen. Mede daarom kunnen we met trots vaststellen dat de organisatie en haar medewerkers zich niet verslagen maar juist weerbaar en wendbaar heeft getoond. We hebben relatieve rust en kalmte gehouden en binnen de grote ambities die er voorlagen besloten om aan de basis van de inrichting onze organisatie te werken. Investeren om later te kunnen versnellen. Een kwestie van koershouden binnen de langere termijn van de meerjarencyclus.

Roosje Keijser
plaatsvervangend directeur CBG | Centrum voor familiegeschiedenis

Programma 1 Het CBG is er voor iedereen

Het CBG heeft de ambitie om onderzoek naar familiegeschiedenis te stimuleren. Onderzoek doen naar de familiegeschiedenis van jezelf of iemand anders leidt tot verbreding van het inzicht in de 'grote' geschiedenis. Politieke en sociaaleconomische ontwikkelingen – op zowel regionaal als (inter)nationaal niveau – hebben invloed op de geschiedenis van een familie. Kennis van het verleden is nodig om die wisselwerking te kunnen begrijpen. Onderzoek naar familiegeschiedenis leidt dus naast meer zelfinzicht ook vaak gaandeweg tot een verdieping van de eigen historische kennis.

1.1 Onderzoek op aanvraag en internationaal onderzoek

Een van de doelen van het CBG is om ten behoeve van genealogisch onderzoek kennis te hebben van en een netwerk te onderhouden in de belangrijkste herkomst- en bestemmingslanden. Voor de overige landen streven we er naar om als wegwijzer op te treden. Dit doet het CBG door het versterken en uitbreiden van samenwerkingsverbanden met relevante verenigingen, organisaties en professionele, particuliere onderzoekers. Het opstarten van een kennisplan met bijbehorende onderzoeksagenda is in 2021 niet gerealiseerd, vanwege interne organisatorische ontwikkelingen. Door het wegvallen van het sectorhoofd publiek en expertise en tevens trekker van dit onderdeel is een aanscherping van de plannen gewenst. Het borgen en overdragen (zowel intern als extern) van de kennis over ons vakgebied is van groot belang voor het CBG. Vanuit team onderzoek wordt het internationaal netwerk niet pro-actief onderhouden. Wel worden er websites van internationale professionele onderzoekers en onderzoeksbureaus verzameld en vastgelegd in het kennissysteem Confluence. Internationaal onderzoek wordt uitbesteed aan een vaste freelancer. Door de voortdurende stroom nieuwe opdrachten op het gebied van erfgenamenonderzoek, is de focus op kennisborging en –ontwikkeling van team onderzoek op de achtergrond getreden.

Team onderzoek heeft in 2021 kwartierstaatoverzichten aangeleverd voor de afleveringen van het televisieprogramma *Verborgene Verleden*. Voor vervolgonderzoek hebben de makers van *Verborgene Verleden* een eigen netwerk, zowel nationaal als internationaal.

Onderzoek in cijfers:

- Het aantal opdrachten blijft gestaag afnemen, tot 770 erfgenamenonderzoeken in 2021 (833 in 2020). Er is nog niet actief werk gemaakt van werving van nieuwe klanten. Daarnaast is er een vertraging opgelopen in de afhandeling van opdrachten door de digitalisering van de persoonskaarten. Daardoor zijn meer opdrachten uit de laatste maanden van 2021 doorgeschoven naar 2022;
- Het aantal particuliere opdrachten bleef ook gestaag afnemen, tot 19 particuliere onderzoeken in 2021 (32 in 2020) Het CBG is duur vergeleken met particuliere onderzoekers/onderzoeksbureaus. Daarnaast is besloten om per 1 januari 2022 te stoppen met deze dienstverlening, met uitzondering van eigen collectieonderdelen die (nog) niet in de reguliere online dienstverlening zijn opgenomen;
- In 2021 zijn 773 mails aan het CBG beantwoord door team onderzoek (1.511 in 2020). Deze halvering is voor een deel te verklaren uit het feit dat in de loop van 2021 de Servicedesk deze mails is gaan selecteren en afhandelen;
- 357 mails van genealogische aard namens het Nationaal Archief beantwoord (1.095 in 2020). In 2021 zijn we gestopt met deze dienstverlening voor het Nationaal Archief, afgesproken is dat ze dit weer in eigen hand nemen.

1.2 CBG.nl: één website

Het CBG heeft de ambitie alle bronnen, producten en diensten nog eenvoudiger toegankelijk en bruikbaar te aan te bieden. De online aanwezigheid via de waaier van websites (CBG.nl, CBG Familienamen, CBG Familiewapens, CBG Verzamelingen, CBG Bibliotheek, CBG Stambomen) zal op termijn worden vervangen door één website. We streven er tegelijkertijd naar om dat ook aan de achterkant zo eenduidig mogelijk in te richten: er liggen nog veel verschillende systemen en applicaties aan ten grondslag. Daarnaast is het beheer ervan niet altijd duidelijk. Door het wegvallen van de ict-coördinator ontbrak er een helder overzicht van de it-systemen, en bijbehorende it-begroting. Daar is in de tweede helft van 2021 aan gewerkt, zodat er gaandeweg naar een nieuwe situatie geschakeld worden. In dezelfde periode is met behulp van een externe partij een begin gemaakt met een Informatieplan. Het bedrijf Solventa heeft voor het CBG de huidige architectuur (IST) in kaart gebracht, met heldere aanbevelingen voor een gewenste situatie (SOLL). Duidelijk is dat het CBG bij beleidskeuzes explicieter de klant in gedachten moet houden (“voor wie doen we dit”), en dat er integraler gewerkt zal moeten worden. Uit het externe rapport bleek een sterke verkaveling, zoals ook tot uiting komt in de verschillende websites die samenkomen op cbg.nl. Het ontwikkelen van het nieuwe platform zal starten zodra er een SOLL rapport is opgeleverd, vermoedelijk na de zomer van 2022. Het in kaart brengen van de klantreizen en bepaling van de navigatie voor een nieuw platform zal dan ook plaatsvinden.

1.3 Marketing en Communicatie

Vanaf november 2020 heeft het CBG een nieuwe contentstrategie ontwikkeld. Hierbij streven we naar breed gedragen thema's, die vertaald worden naar best passende kanalen voor onze doelgroep: nieuwsbrief, sociale media, evenementen, Gen.magazine en de waaier aan websites. Het ontwikkelen van de inhoud en de organisatie ervan is met het multidisciplinaire contentteam veel beter op orde. Ook is er meer oog voor distributie en analyse van de over te dragen kennis en informatie. In 2021 lag de focus op interactie met particuliere onderzoekers, groei van bereik en verder bouwen aan een aantrekkelijke contentbibliotheek.

In juli 2021 is het marketing en communicatieteam verrijkt met een nieuwe contentmaker. De aandacht van de nieuwe contentmaker gaat vooral naar de CBG nieuwsbrief en het uitbreiden van de bekendheid van het CBG op sociale media. Naast het behouden van de huidige volgers is daarbij het doel om het bereik van het CBG te vergroten, met name op Facebook. Volgens een vaste structuur delen wij genealogisch nieuws op alle kanalen van het CBG. Voorafgaand aan genealogische evenementen of uitzendingen van bijvoorbeeld het televisieprogramma *Het Verborgene Verleden* en *De Erfgenaam* worden extra berichten gemaakt voor de sociale media kanalen.

De maandelijkse nieuwsbrief blijft een van onze belangrijkste communicatiemiddelen naar de achterban. Afgelopen jaar hebben met name de thema's: oorlog, familiefoto's en politiek het bijzonder goed gedaan. Aan het eind van het kalenderjaar is 5% groei gerealiseerd in aantal volgers, abonnees en verkeer op cbg.nl.

Er was in 2021 een duidelijke toename in het online klantcontact. Met de inrichting van een klantcontactcentrum (zie ook 4.1) hebben we meer inzicht gekregen in de (eerstelijns) klantbehoefte van het CBG. Doordat vragen en reacties centraal binnenkomen, kunnen we verbeterpunten adequater oppakken. Zo is in het laatste kwartaal van 2021 de klantreis van aanvragers van persoonskaarten onder de loep genomen. Daardoor hebben we sneller kunnen schakelen met de webredactie, speciale marketingacties kunnen bedenken en gaan we aan de slag met onze interne processen.

1.4 Gen.magazine

In 2021 verschenen vier afleveringen van het CBG-kwartaalblad *Gen.magazine*. Het tijdschrift is één van de kanalen waarmee het CBG zijn expertise uitdraagt en zijn vrienden informeert. Het publieksblad biedt een gevarieerd aanbod aan interviews, familie verhalen, bronnenwijzers, columns, boekbesprekingen, beeldverhalen en onderzoektips van ervaren onderzoekers.

Elk nummer bevatte een themadossier met artikelen gewijd aan een bepaald onderwerp. De verkiezingen van de Tweede Kamer waren de aanleiding voor het themadossier politiek. Het dossier Italië sloot aan bij het rootsthema Mediterrané, waarmee het CBG in de zomer op social media van zich liet spreken. In het themadossier fotografie werd in foto-expert Peter Eyckerman een nieuwe *Gen.*-columnist geïntroduceerd. En in het themadossier hugenoten ging team onderzoek in op de vraag hoe je research kunt doen naar voorouders die eeuwen geleden vanuit Frankrijk naar onze streken zijn gevlucht.

1.5 CBG Evenementen

Het CBG deed in het voorjaar mee aan twee online evenementen met een digitale stand en live chat: RootsTech Connect 2021 van FamilySearch en Genealogica, een beurs voor Duitse genealogie.

CBG heeft in de zomer met een fysieke stand meegedaan aan Amsterdam Roots en in november aan de Friese contactdag in Leeuwarden. Voor Amsterdam Roots waren er 4 collega's aanwezig tijdens een dag in Amsterdam, en voor de Friese Contactdag hebben 2 collega's het CBG vertegenwoordigd.

In het najaar heeft het CBG in samenwerking met het Regionaal Archief Alkmaar (RAA) de eerste digitale editie van 'Familiegeschiedenis in de buurt' georganiseerd. In het kader van de Maand van de Geschiedenis 2021 'Aan het werk', kreeg deze editie het thema 'Het werk achterna'. Hoofdgast Abdelkader Benali ging in gesprek met Khalid Mourigh en Younes Bouadi over Marokkaanse arbeidsmigratie. Daarnaast boden we onze online gasten vier inhoudelijke webinars (twee per erfgoedinstelling) over bronnen rondom dit onderwerp. Van het aantal mensen dat zich registreerde voor dit online evenement, nam 70% daadwerkelijk deel.

Het CBG heeft in oktober op uitnodiging van FamilySearch het jaarlijkse Family Search congres bijgewoond in Parijs. Het was voor het Europese genealogische netwerk gelukkig weer mogelijk om elkaar fysiek te ontmoeten.

Programma 2 Hét digitale kennis- en informatiecentrum

Het CBG is hét startpunt voor familiegeschiedenisonderzoek, met als doel, zoals geformuleerd in het meerjarenbeleidsplan, een landelijke dekking van historische persoonsgegevens en een state-of-the-art digitale infrastructuur. Het CBG zet daarbij in op digitale innovatie en digitale onderzoeks-technieken. Maar vooral ook door de opgebouwde expertise en integrale dienstverlening ten volle te benutten. De particuliere en zakelijke markt, de overheid en de erfgoedsector kunnen bij het CBG terecht voor informatie, ondersteuning en doorverwijzing.

2021 stond voor een belangrijk deel in het teken van het PKdigitaal, een meerjarig project waarin circa 5,8 miljoen persoonskaarten worden gedigitaliseerd.

2.1 Collectiebeheer 2.0

Eind 2021 is binnen het CBG een analyse uitgevoerd van de stand van zaken van het collectiebeheer. Het collectieregistratiesysteem Memorix Maior is in 2020 in gebruik genomen. Daarbij is de oude omgeving (Providex) veelal één op één overgezet. Dat maakte een vlotte migratie mogelijk. De nieuwe omgeving biedt op het moment minder mogelijkheden dan gewenst. Zo is het nu niet mogelijk een hiërarchische structuur in te richten bij bibliotheek- of archief beschrijvingen. Bovendien is vindplaatsregistratie onmogelijk. Genoeg ruimte voor verbetering dus, met als uiteindelijke doel onze collecties en archieven eenduidig, gestructureerd en in de oorspronkelijke context aanbieden aan de eindgebruiker. Dat zijn zowel de bezoekers van onze eigen website, als gebruikers van bijvoorbeeld WiewasWie. Maar ook intern moet er makkelijker door de collecties genavigeerd kunnen worden, opdat historisch onderzoek en erfgenamenonderzoek gemakkelijker uitgevoerd kan worden.

De onderzoeksfase ging van start met het doornemen van een aantal concrete vragen:

- Hoe kunnen we hiërarchische beschrijvingen voor archiefinventarissen en bibliotheek opnemen in het collectiebeheersysteem?
- Op welke manier kunnen we vindplaatsregistratie van de collectie implementeren?
- Hoe kunnen we het voor de bezoeker van onze website makkelijk maken om te bladeren door de scans van een collectie?
- Hoe kunnen we meer verbanden leggen tussen de verschillende onderdelen van onze collectie?

De belangrijkste conclusie uit de analyse is dat we een volgende stap moeten zetten in de implementatie (inrichting) van ons collectiebeheer. Nog niet alle collecties zijn beschreven in Memorix en niet alle scans worden beheerd in het bijbehorende Digital Asset Management systeem (DAM). Daardoor ontbreekt een eenduidig overzicht van alle collecties. De structuur van de collectiebeschrijvingen belemmert bovendien het leggen van verbanden tussen de verschillende collectie onderdelen.

Op basis van de conclusies en aanbevelingen uit het vooronderzoek, starten we in 2022 een CBG-breed project, Collectiebeheer 2.0. De uitvoering van dit project zal enkele jaren in beslag nemen. Binnen het conservatorenoverleg wordt zorgvuldig gekeken waar al op korte termijn (kleine) successen kunnen worden geboekt, zodat eventuele toezeggingen aan ons publiek al tussentijds waargemaakt kunnen worden.

** UITGELICHT 2021 **

2.2 Project PKdigitaal, van karton naar beeldbestand

Naar een efficiëntere dienstverlening vanuit het Nationaal Register van Overledenen
Op 2 november 2020 ontving het CBG een toezegging Bijdrage Digitalisering persoonskaarten 1939 – 1994 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Daarmee ging een langgekoesterde wens in vervulling.

Onder verwijzing naar uw brief van 23 September 2020 waarin u een aanvraag indient voor een bijdrage voor het digitaliseren van het archief persoonskaarten 1939-1994 deel ik u mede dat ik bereid ben u op grond van begrotingsartikel 6.5 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een bijdrage toe te kennen voor deze activiteiten die gebaseerd zijn op de wettelijke taak voor een bedrag van maximaal € 735.051,- op basis van werkelijk gemaakte kosten.

Digitaliseren is geen doel op zich. Het gaat uiteindelijk om de betrouwbare metadatering van de digitale beeldbestanden, want dat legt een solide basis voor het zoekstelsel waarmee uiteindelijk veel efficiënter persoonskaarten kunnen worden opgezocht. Het CBG heeft zichzelf ten doel gesteld innovatieve dienstverlening (zoals automatische matching) te willen ontwikkelen en daarom is de ambitie geformuleerd een kwaliteitsniveau van >99,5% betrouwbare metadata te willen bereiken.

Digitalisering

Met hulp van een externe deskundige werd gedurende de periode januari t/m april 2021 een meervoudig onderhandse aanbesteding uitgevoerd. Hierbij werd uitgegaan van 5,8 miljoen te scannen objecten, en twee soorten persoonskaarten:

▪ Standaard	-	99%	=	5.740.000 kaarten
▪ Kwetsbaar	-	1%	=	60.000 kaarten

Standaard persoonskaarten zijn van 110 / 120 grams karton, net iets groter dan A5-formaat. Daarnaast is voor een klein deel van het archief sprake van kwetsbare persoonskaarten:

- Persoonskaarten die door brand zijn aangetast;
- Persoonskaarten met waterschade;
- Persoonskaarten door schimmel aangetast;
- Papieren kopieën;
- Gescheurde persoonskaarten.

Op 12 januari 2021 heeft een digitale aftrap plaatsgevonden met zes gerenommeerde leveranciers: Picturae, GMS, X-Cago, Karmac, 2Da en Multiscan. Na een eerste selectiestap werden vier leveranciers uitgenodigd voor het bijwonen van een schouw van het te digitaliseren persoonskaartenarchief. Op basis van een uitgebreid Programma van Eisen en wensen en de bijgewoonde schouw hebben de vier overgebleven leveranciers een offerte uitgebracht. Een beoordelingscommissie heeft op basis van de beste prijs/kwaliteit verhouding leverancier Multiscan geselecteerd.

Het aanbestedingstraject werd na ruim 3 maanden op 23 april 2021 afgerond met getekende contracten. Vervolgens werd vijf weken aan de proces- en logistieke inrichting van dit grootschalige digitaliseringstraject gewerkt. Voor het CBG werd een dashboard ingericht, waarmee de voortgang van het digitaliseringstraject op de voet kon worden gevolgd.

Parallel aan het aanbestedingstraject is een scanvoorbereidingsteam aan de slag gegaan:

- Iedere persoonskaart werd gecontroleerd: alle kwetsbare kaarten werden apart gelegd;
- Witte/gele kaarten werden verwijderd;
- Plakband, nietjes, etc. werden verwijderd, op een vervolgkaart werd eventueel informatie toegevoegd met elektrische typemachine.

Het tempo van digitaliseren werd de eerste tijd omwille van de kwaliteitscontrole laag gehouden, kwaliteit ging voor snelheid. In augustus 2021 werd de mijlpaal van 1 miljoen scans bereikt. Daarna werd het tempo opgevoerd tot de verwerking van wekelijks 165.000 persoonskaarten.

De beeldbestanden werden wekelijks steekproefsgewijs gecontroleerd, op basis van de AQL methode. Zowel de technisch beeldkwaliteit als ook de visueel inhoudelijke beeldkwaliteit werd zorgvuldig getoetst. Tijdens deze controles stond de borging van alle informatie op de persoonskaarten centraal.

Ondertussen werd de dienstverlening richting klant zo goed mogelijk gehandhaafd. Dit leverde het derde kwartaal 2021 in toenemende mate problemen op. De achterstanden in de dienstverlening namen zienderogen toe. Het feit dat een deel van het archief digitaal was, een deel analoog en ook een deel tijdelijk ondergebracht bij de leverancier, zorgde voor ongewenste wachttijden in de dienstverlening en extra inspanning voor de CBG medewerkers die hierbij betrokken waren. Daarom is in het najaar 2021 besloten de persoonskaarten dienstverlening stop te zetten tot 1 mei 2022. Dit bood het CBG de mogelijkheid de achterstanden in de dienstverlening weg te werken en te investeren in de procesinrichting, waarbij de omslag van analoog naar digitaal wordt gemaakt.

Eind 2021 is ongeveer 75% van het archief gedigitaliseerd: van de 5,8 miljoen persoonskaarten zijn er ruim 4,3 miljoen gedigitaliseerd. Dit traject afronden staat gepland voor 1^e kwartaal 2022.

PKdigitaal: van beeldbestanden naar data

Al snel bleek er in de markt geen standaard antwoord te bestaan voor de volgende vragen:

- Hoe kunnen we een kwaliteitsniveau van >99,5% op slimme wijze bereiken?
- Kunnen OCR-, HTR- en Altools een bijdrage leveren aan deze ambitie?
- In hoeverre moeten we ook handmatig een bijdrage leveren?
- Wat is realistisch en haalbaar: hoe snel is dit te bereiken en wat gaat dit kosten?

Voor het bereiken van meer duidelijkheid en antwoord op de hiervoor geformuleerde vragen heeft het CBG gekozen voor het uitvoeren van enkele pilots. Deze pilots zijn 2^e en 3^e kwartaal 2021 uitgevoerd en leverden een paar belangrijke inzichten op:

- Probeer niet alle metadata van de volledige persoonskaart in 1 keer te ontsluiten, maar kies voor een subset die het digitaal zoeken optimaal ondersteunt. (te weten voornamen, familienaam, geboortedatum, geboorteplaats, land van geboorte);
- Het persoonskaartenarchief is weliswaar redelijk eenduidig van aard, maar hou rekening met de 80/20 regel. 80% = 20% inspanning en vice versa. Slimme OCR-, HTR- en Altools bereiken met elkaar een kwaliteitsniveau op recordniveau van maximaal 70%. Om dat resultaat naar het niveau van >99,5% te brengen vergt een forse menselijke (=handmatige) inspanning.

Op basis van deze inzichten is najaar 2021 gekozen voor de inzet van crowdsourcing platform VeleHanden, in combinatie met een slim OCR-traject. VeleHanden is het unieke crowdsourcings-platform van Picturae. De combinatie VeleHanden met slimme OCR-resultaten maakt het mogelijk dat de OCR-resultaten in het VeleHanden platform als eerste invoer worden gezien. De tweede invoer wordt via de inzet van vele vrijwilligers beoogt. Het proces zal zo worden ingericht dat de eerste en tweede invoer met elkaar wordt vergeleken en automatisch goedgekeurd als sprake is van volledig exact dezelfde metadata. Controleurs beoordelen eventueel gesignaleerde verschillen en brengen correcties aan. De VeleHanden lancering in combinatie met slim OCR-en staat gepland voor eind 1^e kwartaal 2022.

2.3 CBG Verzamelingen en Bibliotheek

In 2021 zijn vier fysieke collecties geacquireerd. Op digitaal gebied zijn genealogieën in schenking aanvaard, die later in de nieuwe digitale infrastructuur zullen worden opgenomen en beschikbaar worden gesteld.

Sinds 2021 deelt het CBG op twitter, samen met de museumwereld, objecten die bij een bepaald thema passen onder de hashtag [#collectievissen](#). Dit levert een bijzondere verzameling op die voor het publiek voor het grootste deel onzichtbaar zou zijn geweest. Het is ook een mooie manier om pareltjes uit onze collectie met een groter publiek te delen.

Tijdens de inventarisatie van familiearchieven worden objecten en documenten eruit gelicht die niet in ons collectieprofiel passen en waarvoor een betere bestemming kan worden gevonden. De overdracht vond in 2021 plaats in samenwerking met zes erfgoedinstellingen, waaronder merklappen aan het Borduurmuseum en tien afbeeldingen van parken en (interieur) van panden in Den Haag aan het Haags Gemeentearchief.

In het najaar van 2021 is met behulp van een projectmedewerker gewerkt aan het selecteren en ontsluiten van de kunstcollectie van het CBG. Samen met de collectiebeheerder en de conservator heraldiek is een selectieprofiel opgesteld, en een plan van aanpak wat betreft het behoud en het afstoten van bepaalde collectieonderdelen. Zo werken we naar een kerncollectie, die de waarden en kennisgebieden van het CBG goed vertegenwoordigd. Een aantal van deze objecten wordt in de vernieuwde bronnenzaal getoond.

2.4 CBG Familiewapens

CBGfamiliewapens.nl wordt door particulieren, professionele onderzoekers zoals heraldici en (kunst)historici nog steeds als een centraal referentiepunt gezien op het gebied van familiewapens en heraldiek.

De collectie Derden (niet eigen digitale bestanden) is uitgebreid tot 492 items. Daarbij zijn - behalve afbeeldingen van oude stukken (lakken, cachets) - ook aanmeldingen opgenomen van personen die hun familiewapen willen laten documenteren. Conform de AVG 2018 worden hun persoonsgegevens via een formulier geregeld. Alles wat in de databank nog AVG gevoelig kon zijn, is in 2021 definitief geanonimiseerd. Veel input voor de collectie Derden kwam uit de particuliere hoek, zoals de clientèle van Piet Bultsma-Vos en andere ontwerpers. Daarnaast stimuleerden verenigingen zoals de Nederlandse Genealogische Vereniging en het Nederlands Genootschap voor Heraldiek hun leden om hun wapenregistraties ook bij het CBG te laten onderbrengen. Ook de Fryske Rie foar Heraldyk heeft belangstelling getoond. Eén en ander heeft te maken met veranderingen in het verenigingsleven; bij het CBG is het veiliggesteld en zichtbaar, zo is het idee. Deze wapenregistraties van derden hebben in het bronnenveld een verwijzing naar de registrerende partij, het CBG fungeert slechts als monitor en niet als registrerende partij. CBG hanteert dan ook een disclaimer zodat het niet van eventuele foutjes kan worden beticht.

De informatieverzoeken liepen dit jaar op tot circa 380 met een gemiddelde doorlooptijd van ongeveer twee dagen. Het type vragen varieerde: eenvoudige vragen en bestellingen rondom de collectie Muschart werden afgewisseld met betaald onderzoek voor particulieren en professionals ([kunst]historici, heraldici, handelaars).

De vaste column Armoriaal in de Gen. werd uitgebreid met de heraldische bijdragen voor de digitale nieuwsbrief van het CBG.

Samenwerking voor een familiegeschiedenis app

Vanuit het perspectief van cultuureducatie en kennisoverdracht is digitale uitgeverij Follow a Muse uit Amsterdam met conservator familiewapens Guus van Breugel een samenwerking aangegaan voor de ontwikkeling van een familiegeschiedenis app. Met behulp van het digi-bord wordt met iedere leerling op een inclusieve manier in de wapenschild-generator een uniek (familie)wapen of -embleem ontwikkeld dat aanleiding geeft tot een gesprek in de klas. Via de links in de app, kunnen leerlingen uitstapjes maken naar de databank cbgfamiliewapens.nl om inspiratie op te doen of meer te ontdekken.

Aangezien het primair onderwijs geen specifieke CBG doelgroep is en dit ook niet in het beleid is geëxpliciteerd, bestaat de bijdrage van het CBG uit het leveren van advies en content rondom symbolen. Er is vanuit de bovenbouw van het primair onderwijs een grote vraag naar dit product, dat eerder in een iets andere vorm succesvol heeft gedraaid bij Museum Van Loon. De spreiding zal over Nederland en België plaatshebben, waarbij de verwachting is dat na vijf jaar 150.000 leerlingen (3000 scholen) hun verhaal hebben vormgegeven. Dit zal veel extra dataverkeer en CBG-exposure opleveren. Follow a Muse is penvoerder voor de subsidieaanvragen in 2022. De verdere uitrol wordt verwacht in 2022 en 2023, afhankelijk van de subsidieverstrekking.

2.5 CBG Stambomen

CBGStambomen (voorheen StamboomNederland) is een website voor de opslag en weergave van gedcombestanden uit genealogische software. Zowel vormgeving, gebruikersinterface en achterliggende techniek zijn tien jaar na ingebruikname aan vernieuwing toe. De toekomst van deze website moet nog worden bepaald. Hierbij moet eerst de vraag worden beantwoord of een dergelijke website past in de huidige doelstellingen van het CBG. Dit zal moeten volgen uit het nog op te stellen kennisplan.

De website wordt nog altijd gebruikt: op 1 jan 2022 waren er 125.000 projecten aangemaakt door 108.922 verschillende gebruikers. Het overgrote deel van deze projecten blijft steken in een proeffase: op 1 jan 2022 waren er slechts 14.261 projecten met meer dan 10 personen. De website biedt de mogelijkheid projecten openbaar te maken: de gegevens zijn vervolgens vindbaar via zoekmachines. Op 1 jan 2022 waren er 4.156 projecten openbaar.

Ontwikkeling CBG Stambomen in cijfers:

	1 januari 2021	1 januari 2022
Totaal aantal projecten	119.141	125.000
Openbare projecten	3.997	4.156
Project > 10 personen	13.664	14.261
Gebruikers	103.892	108.922

2.6 CBG Familienamen

De website CBG Familienamen bevat informatie over meer dan 320.000 Nederlandse familienamen: de namen van de ingezetenen van het naoorlogse Nederland, aangevuld met namen uit het verleden die niet meer voorkomen. De website is een van de meest geraadpleegde platforms van het CBG, mede door de Familienamenbank waarbij de namen geplot zijn op een geografische kaart. Bij een zoekresultaat op achternaam vindt de bezoeker het aantal naamdragers volgens de Gemeentelijke Basisadministratie van 2007 en de volkstelling van 1947 in verspreidingskaarten getoond. Aan de

ontsluiting en duiding van de collectie wordt actief gewerkt, zij het op een wat lager pitje dan voorheen door gedeeltelijke ziekte van de conservator in 2021.

2.7 AVG

Een enkele maal krijgt het CBG een verzoek tot verwijdering van gegevens omdat mensen niet gevonden willen worden. Dit betreft zowel de naam als geboortedatum op de website CBG Stambomen, en een vermelding in een specifieke verzameling (doorgaans de familieadvertenties). In 2021 kwam een dergelijk verzoek negentienmaal voor (in 2020: zestienmaal). Ook op het gebied van privacy wordt de expertise van het CBG vaker geraadpleegd: het CBG neemt deel in verschillende overleggen met archiefinstellingen over dit onderwerp. Ook privépersonen stellen vragen hierover.

2.8 Dienstverlening via NA

Het CBG heeft twee plekken beschikbaar op de studiezaal van het Nationaal Archief. In 2021 was de studiezaal meerdere keren gesloten, of beperkt toegankelijk. Om die reden zijn we gestart met een online reserveringssysteem, waarmee we het bezoek kunnen reguleren en voorbereiden. In het najaar van 2021 maakten we het mogelijk voor bezoekers om dossiers uit het beperkt openbare oorlogsarchief Calmeyer te raadplegen in de studiezaal. Er is met het NA overeengekomen dat het archief Calmeyer hetzelfde regime zal volgen als de stukken van het CABR (Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging). In beide gevallen vult de aanvrager een toestemmingsformulier in waarin die zich houdt aan de AVG-bepalingen. Daarbij is het verboden om bijzondere persoonsgegevens van nog in leven zijnde personen te verwerken. Bij verdere verwerking kan worden gedacht aan bijvoorbeeld het doorgeven van de gegevens aan anderen, verspreiden door middel van publicaties en het benaderen van de betrokkenen. Er mogen, als voorheen, geen kopieën of scans uit dit archief worden verstrekt.

Programma 3 Nationale regierol digitale infrastructuur

Het CBG wil op nationaal niveau een leidende positie innemen op het gebied van inhoudelijke en technologische kennis en toepassingen voor het ontsluiten van historische persoonsgegevens. Daarbij positioneren wij ons als voorkeurspartner en netwerkorganisatie die Nederlandse en buitenlandse private partijen, erfgoedinstellingen en universiteiten samenbrengt. We ontsluiten bronnen op een kwalitatief hoog niveau door het aanbieden van diensten op het gebied van crowdsourcing en door het delen van kennis.

3.1 Naar een verdere toegankelijkheid met crowdsourcing

De aanvankelijke plannen voor het zelf ontwikkelen van een crowdsorceplatform zijn vervangen door een alternatief plan om zoveel mogelijk datasets voor een groot publiek beschikbaar te krijgen. Het CBG zal zich de komende jaren positioneren als dé autoriteit op het gebied van historische persoonsgegevens. Hiertoe zal kennis worden opgedaan en/of vastgelegd op de verschillende kennisgebieden om deze ambitie waar te maken. Een van die kennisgebieden betreft het werken en ervaring opdoen met crowdsourcing. Dit is naar ons inzicht een goede manier om de belangrijkste genealogische datasets beschikbaar te krijgen voor onderzoekers. Het CBG wil erfgoedinstellingen kunnen ondersteunen bij het aangaan van een crowdsorceproject. De kennis hiervoor doen wij op door te participeren in crowdsorceprojecten van collega-instellingen en door eigen collecties voor het publiek toegankelijk te maken.

HAL-project / Samenwerking met Stadsarchief Rotterdam

Passagierslijsten vormen een nuttige bron van informatie voor stamboomonderzoekers, historici en andere geïnteresseerden. Het HAL-project betreft het digitaal doorzoekbaar maken van de passagierslijsten van de Holland Amerika Lijn (HAL) van 1900 tot 1969. Het CBG verzorgde de crowdbegeleiding voor het Stadsarchief Rotterdam, de eigenaar van het HAL-archief. Het project behelst ruim 115.000 scans met 2,6 miljoen persoonsgegevens. De boeken betreffen de reizen van de HAL passagiers- en vrachtschepen met diverse bestemmingen.

Eind februari 2021 was 100 procent van de scans voorzien van metagegevens, waarmee het project ruimschoots vóór op schema lag. De lancering van de tweede reeks (1921-1940) vond plaats in juni 2021. De afrondende derde reeks (1945 na de oorlog-1969) wordt gepubliceerd in januari 2022. Dit is de serie waarin iedereen wel een oudtante of oudoom heeft zitten die emigreerde naar Amerika of Canada. De resultaten van het HAL-project zijn ook op WieWasWie gepubliceerd.

De actie uit de zomer van 2020 met de Stichting Droom en Daad, waarbij een selecte groep van VeleHanden invoerders een lunch in Hotel New York en een rondleiding op de bouwplaats van het FENIX landverhuizersmuseum heeft gewonnen, kon dit najaar doorgaan.

De samenwerking met het Stadsarchief Rotterdam krijgt vervolg in een ander passagierslijstenproject, waarvan de scans vanaf 2022 gemaakt en ontsloten zullen worden. Ook hier zal het CBG de projectleiding dragen.

3.2 WieWasWie: samenwerkingspartner binnen de archiefsector

WieWasWie is het landelijke platform voor online onderzoek naar je familiegeschiedenis. De website is het resultaat van de gezamenlijke inspanningen van 46 Nederlandse archiefinstellingen.

Met WieWasWie wil het CBG binnen de erfgoedsector dé samenwerkingspartner worden op het gebied van publicatie van historische persoonsgegevens. In 2021 zijn kennismakingsgesprekken met alle betalende deelnemers (24 archiefinstellingen) gevoerd om hun wensen en ideeën ten aanzien van WieWasWie in kaart te brengen. De bevindingen uit deze gesprekken zijn meegenomen in het nieuwe beleidsplan voor WieWasWie dat eind 2021 is vastgesteld. Voor 2022 staan kennismakingsgesprekken met de toeleveranciers van open data gepland (22 instellingen).

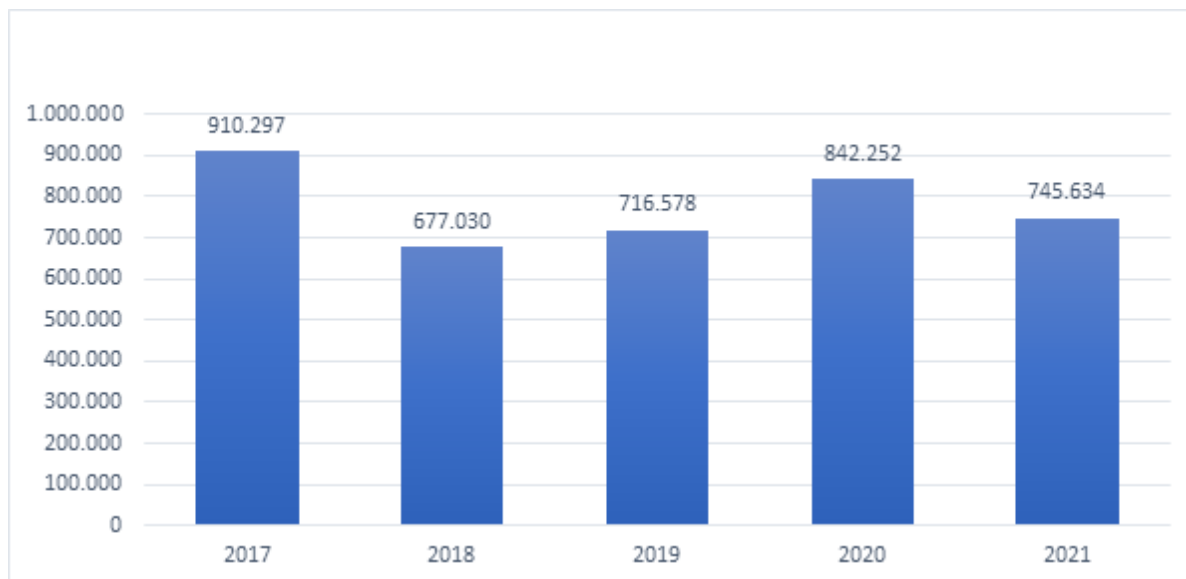
Op technisch gebied is er een aantal verbeteringen doorgevoerd in de performance van de website. Zo is de ElasticSearch software die gebruikt wordt om de database van WieWasWie te doorzoeken geüpgraded (versie 5 naar versie 7). Verder is een aantal overbodige search API's verwijderd, die regelmatig voor overbelasting van de SQL-servers zorgden. De gebruiker zal vooral merken dat het uitvoeren van een zoekopdracht sneller gaat en dat aktedetailpagina's sneller worden geladen. Tevens is een volledige herindexatie van de WieWasWie-index uitgevoerd.

Vanuit de samenwerking met het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) en het CBG zijn in de zomer van 2021 16 miljoen nieuwe LINKS aan WieWasWie toegevoegd. Door deze LINKS worden de huwelijksakten van de burgerlijke stand met elkaar verbonden. Zo kan er een link gelegd worden tussen de huwelijksakte van een bruidspaar en de huwelijksakten van hun ouders, daarnaast zijn er ook links gelegd naar de geboorteakten van hun kinderen. Gebruikers kunnen hierdoor veel eenvoudiger hun stamboom tot circa 1800 opbouwen. LINKS staat voor *Linking system for historical family reconstruction*, waarmee een reconstructie wordt gemaakt van de gehele Nederlandse bevolking, gebaseerd op de data in WieWasWie. De wetenschappelijk methode voor het linken is gebaseerd op de Levenshtein afstandsmetrick. Hierbij wordt tevens een indicatie van de mate van waarschijnlijkheid gegeven.

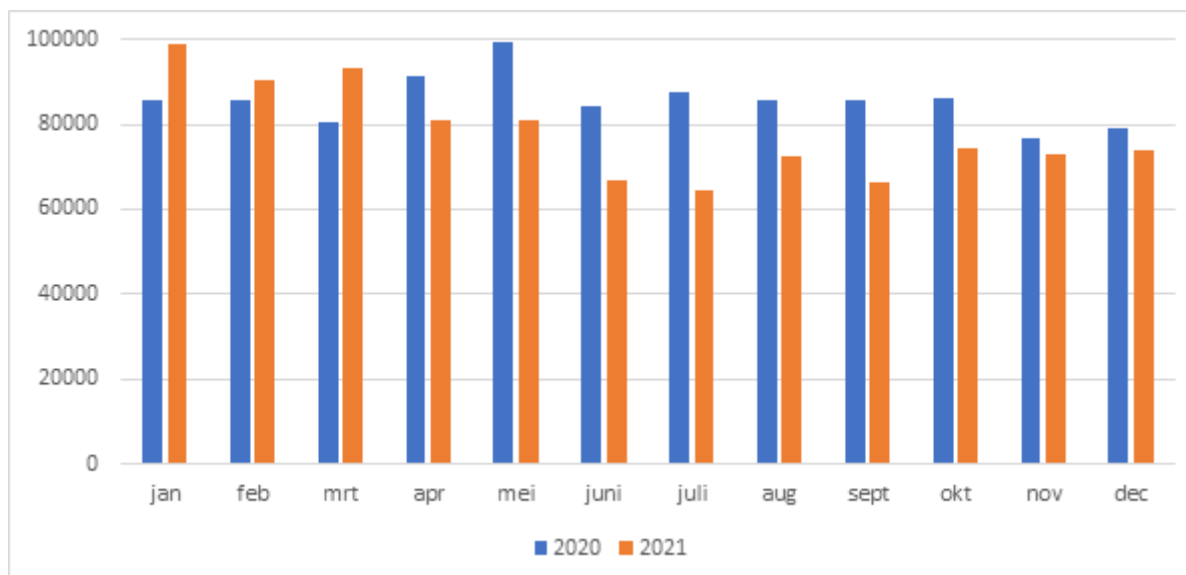
In 2021 heeft het CBG dankzij de inspanningen van de deelnemers en hun vrijwilligers een groot aantal nieuwe datasets aan WieWasWie kunnen toevoegen. Hieronder vallen aanvullingen op geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten van de burgerlijke stand, evenals updates van de bevolkingsregisters en notariële archieven. Verder zijn geheel nieuwe collecties toegevoegd zoals door Het Flevolands Archief de dossiers van de Uitvoering Zuiderzeesteunwet (1925-1975), de geheel opnieuw geïndexeerde en ontsloten collectie van de bevolkingsregisters van het Haags Gemeentearchief, en een aantal bijzondere datasets van het Stadsarchief Amsterdam zoals de vreemdelingenkaarten, de marktkaarten en de paspoortaanvragen 1940-1945.

Ontwikkeling WieWasWie in cijfers:

Ook in 2021 is WieWasWie veelvuldig gebruikt voor genealogisch onderzoek. De bezoekcijfers zijn lager dan in 2020 (-10%), maar zijn wel in lijn met de cijfers over 2019. Hierbij moet worden opgemerkt dat de hoge bezoekcijfers in 2020 waarschijnlijk veroorzaakt worden door de corona-crisis en de daarmee samenhangende lockdowns.

Bezoekcijfers WieWasWie over de jaren 2017-2021

Bezoekcijfers WieWasWie 2020 versus 2021

Statistieken 2021 versus 2020

- Aantal gebruikers: 745.634 (-11,5%)
- Aantal sessies: 3.698.806 (-6,5%)
- Aantal opgevraagde akten: 63.154.788 (-15,3%)
- Herkomst gebruikers (vrijwel gelijk gebleven):
 - Nederland: 76,2%
 - Amerika, Canada en Engeland: 15,1%

Programma 4 Het CBG is duurzaam

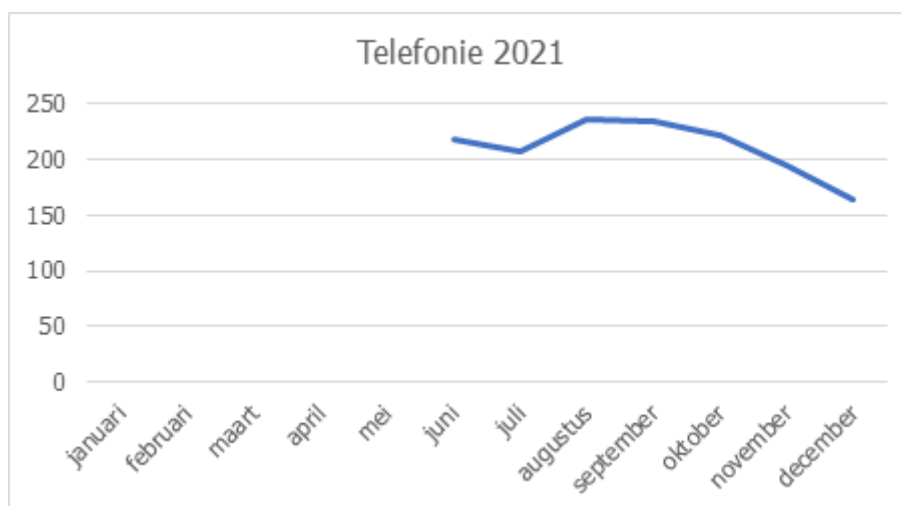
Het stimuleren van stamboomonderzoek en aanverwante wetenschappen is al meer dan 75 jaar hetgeen wat ons drijft. Het CBG wordt voor deze kennisfunctie en de digitale infrastructuur door de overheid gefinancierd. Daarmee onderschrijft de overheid het maatschappelijk belang van het CBG. Door de jaren heen zijn de onderzoeksvragen, de beschikbaarheid van bronnenmateriaal en de methode van onderzoek uitgebreid. In de komende jaren zetten wij verder in op klantonderzoek en een heldere communicatiestrategie, maar ook op het veiligstellen van onze kennisfunctie en het behoud ervan binnen de organisatie.

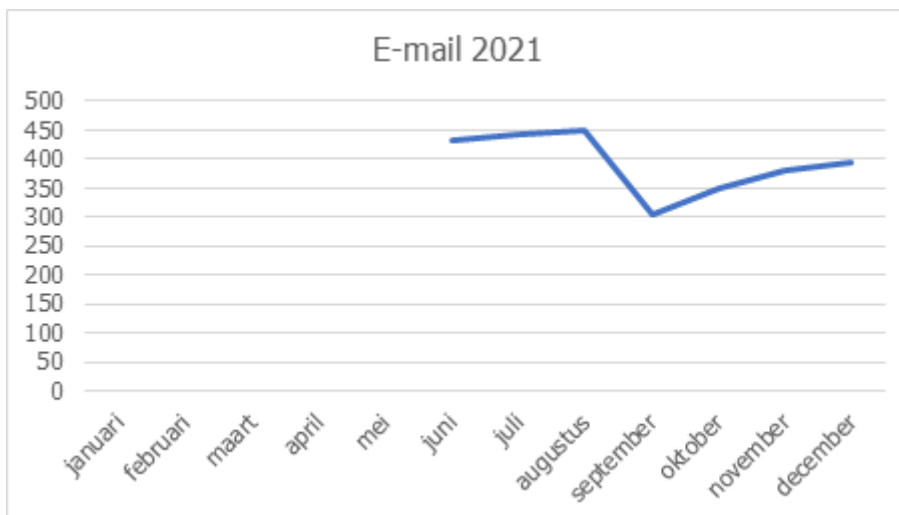
4.1 Klantcontactcentrum

In 2021 is een klantcontactcentrum ingericht voor het CBG. Al een aantal jaren was er behoefte aan een centraal punt voor klanten. Eerder werd het klantcontact, naast andere werkzaamheden, gedaan door medewerkers van de verschillende teams. In 2021 zijn er twee medewerkers aangenomen voor het opzetten en draaien van een klantcontactcentrum (Team Service) bij het CBG, met als kerntaak het verbeteren van de klantgerichtheid van de organisatie.

Het afgelopen jaar zijn er veel stappen gemaakt om de klanten van het CBG beter te kunnen bedienen bij 1e-lijns vragen (onderzoek en technische helpdesk vragen). Er zijn richtlijnen en werkwijzen gemaakt voor het klantcontact. Hierdoor is de afhandeltijd van e-mails substantieel gedaald en is er vanaf juni 2021 meer inzicht in de type en het aantal vragen zoals te zien is in onderstaande grafieken. Tussen juni 2021 en december 2021 heeft Team Service 1260 telefoontjes en 2325 e-mails afgehandeld. In 2020 is een aanzet gemaakt voor de overgang naar een ander telefonesysteem voor een betere bereikbaarheid. In 2021 is dit geïmplementeerd.

Team Service is in 2021 begonnen met het afhandelen van vragen van klanten met betrekking tot het Nationaal Register Overledenen. Ook nemen zij sinds 2021 een deel van de afhandeling van mails die via pkpl@cbg.nl binnenkomen voor hun rekening.

Om de reactietijd verder te verlagen en beter in te spelen op de wensen van onze klanten is gezocht naar middelen om efficiënter te kunnen werken en inzicht te krijgen in het type 1^e en 2^e-lijns vragen. Er zijn gesprekken geweest met meerdere partijen en er ligt inmiddels een voorstel voor een CRM systeem, wat wordt meegenomen in het Informatieplan. In 2022 gaat het CBG verder met het ontwikkelen van het klantcontactcentrum.

4.2 Verdienvermogen gesubsidieerde versus niet-gesubsidieerde producten

Begin 2021 heeft het CBG in overleg met het Nationaal Archief en het Ministerie van OCW een kwalificatie Dienst Economisch Belang (DAEB) ontvangen, met een looptijd tot en met 31 december 2030. Als gevolg van deze kwalificatie zijn er meerjarige afspraken omtrent de subsidietoekenning gemaakt. Gevolg hiervan is dat vanaf 2021 de presentatie van de staat van baten en lasten gewijzigd is in onze financiële verantwoording. Er is een uitsplitsing aangebracht tussen de niet-gesubsidieerde activiteiten en de gesubsidieerde activiteiten.

De directe opbrengsten uit de gesubsidieerde activiteiten zijn per saldo hoger uitgekomen dan begroot. Dit is vooral toe te schrijven aan de matchingopdrachten. Het CBG voert deze opdrachten uit in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, in het kader van het programma Mens Centraal. Doel daarbij is het (digitaal) ontzorgen van de burger. Dat doen wij ondermeer door private partijen direct overlijdensmeldingen van hun klanten te laten matchen met het Nationaal Register van Overledenen. In 2021 is door advocatenkantoor Pels Rijcken een onderzoek naar het juridische kader van deze dienstverlening door het CBG afgerond. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft financiële middelen toegezegd voor het eerste jaar. Inmiddels is per 1 september 2021 een accountmanager matching aangenomen, die is gestart met de verdere professionalisering van deze dienst. Ook zijn er gesprekken gestart met nieuwe partijen, op basis van de reeds bestaande dienstverlening aan KPN. En er lopen veel losse opdrachten voor het eenmalig of eens per jaar matchen van databestanden met de persoonslijsten. Het CBG heeft het initiatief genomen om ook de archiefsector hierbij te betrekken. In samenwerking met KVAN/BRAIN is er een begeleidingsgroep ingesteld die meedenkt met welk product de sector het meest bij is gebaat. Dit ligt in het verlengde van (de uitkomsten van) het project PKdigitaal, het digitaliseren van de persoonskaarten.

In 2021 zijn er in totaal 13.990 uittreksels persoonskaarten en 17.407 persoonslijsten geleverd. De opbrengst uit individuele aanvragen persoonskaarten/lijsten is lager uitgekomen dan begroot. De directe oorzaak hiervan betreft het project PKdigitaal. De dienstverlening stond erg onder druk door het lopende digitaliseringsproject; de kaarten waren langere tijd niet beschikbaar en werden al bij de

scanvoorbereiding in een zuurvrije doos geborgen. Voorheen stonden ze los raadpleegbaar op de plank, waardoor er gemakkelijker doorheen 'gebladerd' kon worden. De achterstanden waren zodanig opgelopen, ook door de verminderde inzet op de werkvloer door coronamaatregelen, dat eind oktober 2021 is besloten een stop in de particuliere dienstverlening in te lassen. Zakelijke aanvragen, alsmede aanvragen met zeker spoed of urgentie, waren wel mogelijk. Tijdens deze 'PK stop' is de achterstand ingelopen en zijn we gestart met het ontwikkelen van een nieuw, geautomatiseerd werkproces. Voorsnog gebeurt dit binnen de vernieuwde Sharepoint omgeving, in combinatie met het tijdelijk ingerichte digitaal depot bij het scanbedrijf Multiscan. Het hele proces van de aanvraag tot aan de digitale verzending via SecuDoc wordt digitaal doorlopen. Vanaf mei 2022 zal de dienstverlening vanuit het Nationaal Register Overledenen weer opgepakt worden.

De directe opbrengsten van de niet-gesubsidieerde activiteiten zijn per saldo lager uitgekomen. Dit is vooral toe te schrijven aan lagere opbrengst van onderzoek in opdracht. De voorgenomen promotiecampagne voor het notarisonderzoek is doorgeschoven naar 2022, dit in verband met het bovengenoemde project PKdigitaal.

4.3 Vriendenadministratie

Het CBG heeft ruim 13.000 Vrienden die ons werk steunen met een jaarlijkse bijdrage. Het CBG hecht veel waarde aan deze steun. In het najaar van 2021 is besloten alle vrijwilligers van het CBG een gratis Vriendschap aan te bieden. Daarmee ontvangen zij ook het Gen.magazine, en kunnen ze zonder vergoeding de digitale collectie van het CBG bekijken en downloaden.

4.4 Automatisering CBG

Begin 2021 ging het CBG over van een Citrix werkomgeving naar Microsoft Office 265. Deze migratie werd gecoördineerd door de CBG ict-coördinator en extern begeleid door leverancier Veneco. Het traject deed wel een groot beroep op het verandervermogen van alle CBG-medewerkers. Er is gekozen voor een 1-op-1 overgang naar een nieuwe werkomgeving, zonder dat er in eerste instantie kritisch naar een mappenstructuur of benaming van documenten en mappen werd gekeken. Doordat de CBG ict-coördinator aan het einde van dit migratietraject onverwacht wegviel verdween veel kennis en ervaring. Het MT heeft daartoe besloten drie acties in gang te zetten:

- 1) Leverancier Veneco heeft een aantal maanden 1 dag per week (met ingang van september 2021) 1 dag per maand) operationele werkplek ondersteuning geboden. Dit met het doel dat alle CBG-medewerkers zo goed mogelijk hun dagelijkse werkzaamheden konden uitvoeren;
- 2) In augustus en september 2021 is gestart met een Quick scan voor het in kaart brengen van de it-architectuur (de IST) binnen het CBG. De uitkomst van dit onderzoek vormt de basis voor het later op te stellen Informatieplan;
- 3) In de zomer van 2021 is gestart met de voorbereidingen van de ict-begroting 2022 en het controleren van de ict-factuurstromen. De hoeveelheid facturen en diensten die door CBG werd afgenomen bleek sterk gefragmenteerd en daardoor onoverzichtelijk. Er is een analyse gedaan van de leveranciers, hun bijdrage en de optimale mix van diensten en leveranciers. Als gevolg hiervan is besloten het aantal leveranciers te verminderen, teneinde meer controle en kwaliteit te krijgen over de diensten die worden ingekocht. Eind 2021 is het consolideren van leveranciers afgerond. Bovendien is zicht op adequate invulling van de ict-coördinator functie.

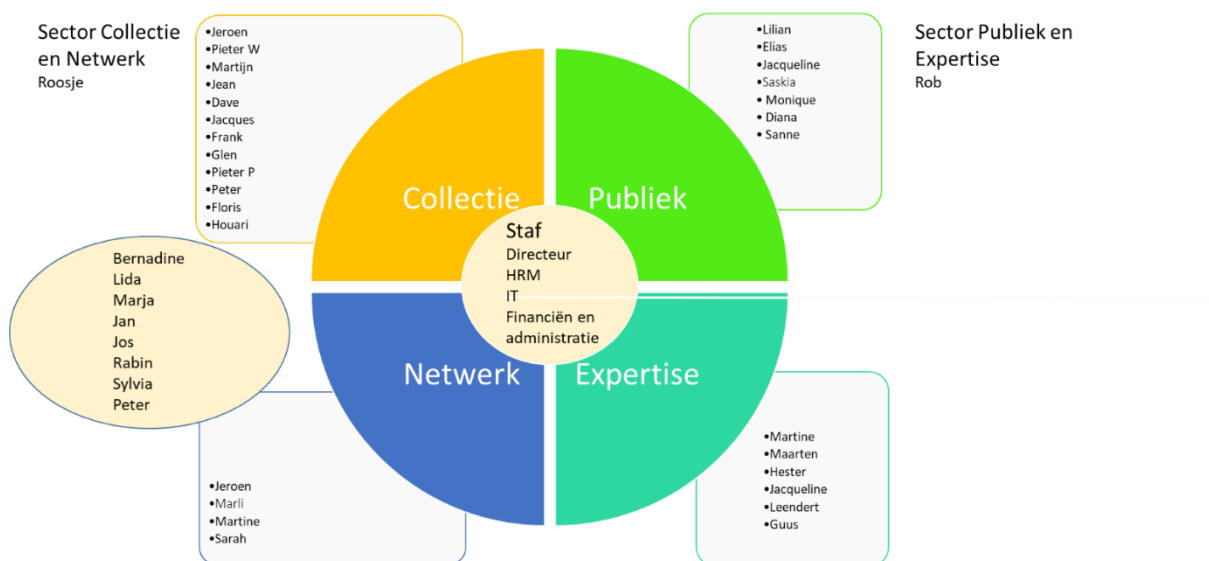
4.5 Huisvesting

Het bedrijfspand Prins Willem-Alexanderhof 22 wordt sinds 1 januari 2005 gehuurd van de Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door de Rijksgebouwendienst. In 2021 is een overeenkomst aangegaan voor duurzaam renoveren van de daken en gevels van het pand. Het aandeel van CBG in de totale investering bedraagt € 835.000. De vaste huisvestingskosten zijn lager uitgevallen door een herberekening van het Rijksvastgoedbedrijf.

In 2021 is de interne verhuizing van de tweede verdieping naar de voormalig bronnenzaal gerealiseerd. Daartoe is de bronnenzaal in een volledig nieuw jasje gestoken en is flink geïnvesteerd in nieuw kantoormeubilair en inrichting. Daarnaast is ook geïnvesteerd in thuiswerkplekken voor de medewerkers van het CBG. De financiële afdeling, personeelszaken en facilitair hebben kantoorruimte op de tweede verdieping aangehouden. De rest van de verdieping stond een groot gedeelte van het jaar leeg. Het overtollige meubilair is inmiddels voor het grootste gedeelte afgevoerd. In het laatste kwartaal van 2021 is een projectmedewerker aan de slag gegaan met het in kaart brengen van onze kunstcollectie. Zij kon daarbij handig gebruik maken van de lege kamers, om alle objecten tegen de muren uit te stallen. Zo konden ze worden genummerd en gefotografeerd.

4.6 Personeelsopbouw

In 2021 is het CBG behoorlijk gegroeid. Er werden zeven nieuwe medewerkers aangenomen. De organisatie was als volgt opgebouwd:

In totaal waren er 30 mensen in dienst, met een totaal van 25,5 fte. Daarnaast maakte het CBG gebruik van de diensten van tien medewerkers van Den Haag Werkt. In 2021 waren er vier langdurig zieken, en hebben er twee mensen afscheid genomen van het CBG. Belangrijkste verschuiving was het onverwachte vertrek van de directeur per 1 september 2021, na ziekmelding in juni. De taken van de directeur zijn verdeeld onder de twee sectorhoofden. Er is in het najaar contact opgenomen met het wervingsbureau Colourful People, ook met het oog op de opvolging van het sectorhoofd Publiek en Expertise. Het wervingstraject voor nieuwe directeur is in november gestart, en is in februari 2022 succesvol afgerond. De werving van een nieuw sectorhoofd vindt evenwel pas in 2022 plaats.

4.7 Managementteam

Het MT van het CBG was in 2021 als volgt samengesteld:

mw. B.F.J. Ypma	dhr. R.J.F. van Drie	mw. R.J. Keijser
Directeur-bestuurder (01/31/08)	Plaatsvervangend directeur 01/01-31/12)	Sectorhoofd collectie en netwerk (01/02-31/12)
	Sectorhoofd publiek en expertise (01/01-31/12)	

4.8 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van het CBG kende in 2021 de volgende samenstelling:

mw. J.A. Moerman	dhr. T. van der Vorm	dhr. A.H.L.M. Pieters	mw. M.P.A. de Baar	mw. W.S.J.F.M. Puls	dhr. E.Ch.H.J. Lokin
Voorzitter (15/06-13/12)	Interim voorzitter (01/01-14/06)	Lid (01/01-12/12)	Lid (01/01-12/10)	Lid (01/01-31/12)	Lid (01/01-31/12)
	Lid (15/6-31/12)	Voorzitter (13/12-31/12)			

Eind 2020 werd afscheid genomen van voorzitter Jan de Boer. Na een aantal maanden interim voorzitterschap werd door een wervingsopdracht via Public Spirit een nieuwe voorzitter aangenomen. De Raad van Toezicht is vier maal bijeen gekomen.

4.9 Vrijwilligers

Het omvangrijke digitaliseringsproject persoonskaarten, dat hoog op de prioriteitenlijst stond, is in het najaar gestart. Hierbij werd in het voortraject de hulp ingeschakeld van de vrijwilligers, die oneffenheden (zoals memovelletjes en stickers) op de kaarten verwijderden. Dankzij hun enthousiaste hulp kon het project snel afgerond worden. Andere vrijwilligersprojecten konden vanwege corona geen doorgang vinden, met uitzondering van de militaire collectie Wolters. Deze unieke collectie, die klappers bevat met afschriften van de huwelijksinschrijvingen van 300.000 militairen, kon thuis door een aantal vrijwilligers worden bewerkt.

De jaarlijkse vrijwilligersbijeenkomst is net als in 2020 niet doorgegaan, ook is de uitreiking van de certificaten opgeschoven naar 2022.

4.10 Diversiteit en inclusie

Het CBG stelt in haar meerjarenbeleidsplan dat iedereen zijn of haar familiegeschiedenis kan leren kennen. Kennis van je familiegeschiedenis draagt bij aan de fundamentele behoefte van identiteitsvorming, aan het weten wie je bent en waar je vandaan komt'. Om dit te kunnen uitdragen is het belangrijk dat het CBG de brede diversiteit in de samenleving representeert. Dat betekent ruimte maken voor nieuwe verhalen en die verhalen ook laten horen, zien en ervaren. In de komende jaren gaat het CBG na hoe zij structureel invulling kan geven aan diversiteit en inclusie, door alle activiteiten

en producten van het CBG heen. In het meerjarenbeleidsplan is het voornemen geuit om de Code Diversiteit en Inclusie toe te passen op het CBG. Vooruitlopend op de beleidsvorming over diversiteit en inclusie spant het CBG zich bij de werving van nieuwe medewerkers met beginnend resultaat in om medewerkers met een diverse achtergrond te werven.

4.11 Strategisch personeelsplan

In het jaarplan van 2021 is er melding gemaakt van het opstellen van een Strategisch Personeelsplan. In de komende jaren is er een uitstroom van medewerkers door pensionering. Dit geeft een extra mogelijkheid om de organisatie optimaal af te stemmen op de toekomst. Weten waar het werk naar toe gaat, zodat je weet welke medewerkers je daarvoor nodig hebt en je je medewerkers daarvoor kunt toerusten. Beleid op het gebied van duurzame inzetbaarheid en opleidingen volgen op het Strategisch Personeelsplan.

Helaas is door het vertrek van de directeur medio 2021 het Strategisch Personeelsplan nog niet opgesteld. Wel is in de praktijk gekozen voor het aantrekken van medewerkers om met name de positie van het CBG op het gebied van datamanagement, project- en accountmanagement te versterken.

4.12 Financiën & Administratie

Bedrijfsvoering is er allereerst voor de accurate en betrouwbare boekhouding van het CBG, de salarisadministratie, de verlof- en verzuimregistratie en verzekeringsportefeuille. Vanuit bedrijfsvoering wordt een adequate regie op het CRM-deel van AFAS en andere administratieve processen gevoerd, gericht op het behoud en de ondersteuning van de Vrienden.

De verantwoording ten aanzien van de subsidiegever is anders. De huidige wet- en regelgeving vraagt om transparantie en inzicht. Als gevolg hiervan heeft het CBG haar administratie heringericht, er is een duidelijk onderscheid gemaakt in gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde activiteiten.

De kosten worden steeds aan de activiteit toegerekend, maar waar dit niet direct mogelijk is wordt steeds gezocht naar een juiste verdeling. De indirecte kosten worden verdeeld op basis van FTE, daarnaast worden de huisvestingskosten verdeeld op basis van M2. Een urenverantwoording draagt bij aan een efficiënte verdeling. In AFAS is gekeken naar een urenverantwoording, begin 2022 is deze uitgerold.

Aan de batenkant zijn de subsidiebatens in 2021 verhoogd op basis van loon- en prijsindexering van de subsidie. Hiermee blijft de subsidie in de pas lopen met de loonontwikkeling naar aanleiding van de CAO Rijk.

De directe opbrengsten van de gesubsidieerde activiteiten zijn per saldo hoger uitgekomen dan begroot. Dit is vooral toe te schrijven aan de matchingopdrachten. De opbrengst van individuele aanvragen persoonskaarten/lijsten is lager uitgekomen dan begroot, de oorzaak hiervoor is het project digitaliseren van de persoonskaarten. Het is sinds eind oktober 2021 niet mogelijk om een aanvraag te doen, met uitzondering van de zakelijke aanvragen. Het project digitalisering persoonskaarten zal in het voorjaar van 2022 afgerond zijn, waardoor de aanvragen weer mogelijk zijn. In de overige opbrengsten is de bijdrage opgenomen voor het project Holland Amerika Lijn.

De directe opbrengsten van de niet – gesubsidieerde activiteiten zijn per saldo lager uitgekomen. Dit is vooral toe te schrijven aan opbrengst onderzoek in opdracht. De voorgenomen promotiecampagne voor het notarisonderzoek is doorgeschoven naar 2022, dit in verband bovengenoemd project. Tevens is een media opdracht lager uitgevallen. Hierdoor en mede door 'corona' zijn de opbrengsten van onderzoek in opdracht lager uitgevallen.

Aan de lasten kant voor zowel de gesubsidieerde – als de niet – gesubsidieerde activiteiten zijn de personeelskosten hoger uitgevallen, als gevolg van ontslagvergoeding en toename van personeel. Dit resulteert in hogere personeelskosten. De reiskosten en overige personeelskosten zijn lager door het huidige thuiswerken. Als gevolg van de huidige coronacrisis de kosten van vrijwilligersprojecten lager uitgevallen.

De huisvestingskosten voor zowel de gesubsidieerd- als de niet – gesubsidieerde activiteiten zijn lager uitgevallen door een herberekening van het Rijksvastgoedbedrijf.

De automatiseringskosten voor zowel de gesubsidieerd- als de niet – gesubsidieerde activiteiten zijn per saldo hoger uitgevallen dan is begroot. Dit is vooral toe te schrijven aan de kantoorautomatisering. Oorzaak is de switch naar een andere ict-beheerder en de digitale werkomgeving.

Verlofuren

Eind 2018 is de interne notitie 'Arbeidstijden, verlof, overwerk' gepubliceerd ter verduidelijking van de spelregels voor deze thema's. Voor 2020 was een reservering van € 86.341 nodig voor het niet opgenomen verlof. In 2021 is de reservering toegenomen tot ruim € 109.902. Tijdens de personeelsgesprekken is opname van verlof een onderwerp van gesprek: met medewerkers is afgesproken dat zij structureel verlof opnemen om verlofstuwmeren terug te dringen. In 2022 wordt telkens in overleg met het personeel verkend welke andere mogelijkheden er zijn om deze reservering structureel terug te dringen. De huidige coronacrisis en ziekteverzuim is een oorzaak van de toename.

BALANS PER 31 DECEMBER 2021
(na verwerking saldo staat van baten en lasten)

		31-12-2021		31-12-2020	
		€	€	€	€
ACTIVA					
VASTE ACTIVA					
Immateriële vaste activa	1				
Websites			16.695		65.920
Materiële vaste activa	2				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen		173.542		28.967	
Andere vaste bedrijfsmiddelen		145.481		123.859	
			319.023		152.826
VLOTTENDE ACTIVA					
Vorderingen					
Vorderingen op handelsdebiteuren	3	160.519		120.828	
Overige vorderingen en overlopende activa	4	71.116		211.061	
			231.635		331.889
Liquide middelen	5		1.869.653		2.276.079
Totaal activazijde			2.437.006		2.826.714

		31-12-2021		31-12-2020	
		€	€	€	€
PASSIVA					
STICHTINGSVERMOGEN					
Stichtingskapitaal	6	45		45	
Continuïteitsreserve	7	350.000		350.000	
Bestemmingsreserves	8	442.148		458.322	
Bestemmingsfondsen	9	30.407		-	
Overige reserves	10	<u>472.742</u>		<u>536.395</u>	
			1.295.342		1.344.762
KORTLOPENDE SCHULDEN					
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	11	178.956		44.718	
Schulden ter zake van belastingen en premies sociale verzekeringen	12	124.390		154.754	
Overige schulden en overlopende passiva	13	<u>838.318</u>		<u>1.282.480</u>	
			1.141.664		1.481.952
Totaal passivazijde			<u><u>2.437.006</u></u>		<u><u>2.826.714</u></u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2021

	Realisatie		Begroting		Realisatie	
	2021		2021		2020	
	Niet gesubsidieerde activiteiten	Gesubsidieerde activiteiten	Niet gesubsidieerde activiteiten	Gesubsidieerde activiteiten		
	€	€	€	€	€	
Baten						
<u>Opbrengsten</u>						
Ontvangen subsidie OCW	-	1.971.000	-	1.928.000	1.928.000	
Ontvangen subsidie BZK	-	398.932	-	-	-	
Opbrengst persoonskaarten/lijsten	-	117.902	-	162.750	145.256	
Opbrengst matchingsopdrachten	-	229.073	-	187.000	161.699	
Opbrengst onderzoek in opdracht	162.222	-	246.000	-	216.484	
Opbrengst WieWasWie	-	150.131	-	155.300	154.938	
Advertentie opbrengsten	-	-	-	-	225	
Contributies en giften	518.903	718	491.950	-	485.905	
Overige opbrengsten	2.967	23.580	11.250	22.600	35.565	
Totaal opbrengsten	684.092	2.891.336	749.200	2.455.650	3.128.072	
Inkoopprijs van de verkopen	-79.983	-35.371	-80.000	-42.000	-111.333	
Totaal van som der baten	604.109	2.855.965	669.200	2.413.650	3.016.739	
Lasten						
<u>Personeelskosten</u>						
Lonen en salarissen	13	349.394	950.866	337.043	860.982	1.085.229
Sociale lasten		51.105	162.519	55.635	142.468	173.376
Pensioenlasten		51.793	160.776	51.125	135.697	174.172
Overige vergoedingen personeel	14	3.877	14.700	8.402	22.738	33.995
Inhuur extern	15	15.940	142.549	22.167	148.433	145.257
Vrijwilligersprojecten		-	17.783	-	33.000	15.695
Overige personeelskosten		6.403	21.877	11.853	32.047	24.151
<u>Afschrijvingen</u>						
Immateriële vaste activa		-	49.225	-	49.200	66.627
Gebouwen en terreinen		3.568	9.646	2.970	8.030	3.158
Overige bedrijfsmiddelen		17.558	53.399	17.780	51.371	61.226
<u>Overige bedrijfskosten</u>						
Huisvestingskosten	16	68.061	369.835	77.248	448.252	410.914
PR - kosten		2.980	10.603	16.200	43.800	24.301
Anderen kosten	17	17.997	55.931	20.038	44.713	47.549
Kantoorkosten	18	13.581	35.480	11.300	30.551	39.906
Automatiseringskosten	19	66.481	773.063	35.802	368.204	406.770
Totaal van som der kosten		668.738	2.828.252	667.563	2.419.486	2.712.326
Totaal van bedrijfsresultaat		-64.629	27.713	1.637	-5.836	304.413
Anderen rentebaten en soortgelijke opbrengsten		-	-	-	-	-
Rentelasten en soortgelijke kosten		-3.391	-9.113	-1.890	-5.110	-6.577
Financiële baten en lasten		-3.391	-9.113	-1.890	-5.110	-6.577
Totaal van netto resultaat		-68.020	18.600	-253	-10.946	297.836
Resultaatbestemming						
Bestemmingsreserve Roeline E. van Peschfonds		-	-	-	-	2.698
Bestemmingsreserve projecten		-4.367	-11.807	-	-	-
Bestemmingsfonds OCW		-	30.407	-	-	-
Overige reserves		-63.653	-	-	-	295.138
		-68.020	18.600	-	-	297.836

Bezoldiging topfunctionarissen

WNT verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de van toepassing zijnde regelgeving: het algemeen WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor Stichting Centraal Bureau voor Genealogie is € 209.000 (2020: 201.000) op basis van een full-time dienstverband gedurende het gehele jaar. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2021		
bedragen x € 1	Mw. B.F.J. Ypma	Dhr. R.J.F. van Drie
	Directeur - bestuurder	Plaatsvervangend directeur
Functiegegevens⁵		
Aanvang ⁵ en einde functievervulling in 2021	01-01 - 31-08	01-01 - 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1	1
Dienstbetrekking? ⁸	ja	ja
Bezoldiging⁹		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	66.895	88.367
Beloningen betaalbaar op termijn	16.180	19.737
<i>Subtotaal</i>	<i>83.075</i>	<i>108.104</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	139.142	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	83.075	108.104
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2020 ¹⁴		
	Mw. B.F.J. Ypma	Dhr. R.J.F. van Drie
	Directeur - bestuurder	Plaatsvervangend directeur
Functiegegevens⁵		
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1	1
Dienstbetrekking? ⁸	ja	ja
Bezoldiging⁹		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	85.375	79.545
Beloningen betaalbaar op termijn	21.893	19.009
<i>Subtotaal</i>	<i>107.268</i>	<i>98.554</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	201.000	201.000
Bezoldiging	107.268	98.554

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	Mw. J.A. Moerman	Dhr. T. van der Vorm	Dhr. A.H.L.M. Pieters	Mw. M.P.A. de Baar	Mw. W.S.J.F.M. Puls	Dhr. E.Ch.H.J. Lokin
Functiegegevens²	Voorzitter	Interim voorzitter / Lid	Voorzitter / Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	15-06 - 13-12	01-01 - 14-06 interim voorzitter	01-01 - 12-12 lid	01-01 - 12-10	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12
		15-06 - 31-12 lid	13-12 - 31-12 voorzitter			
Bezoldiging						
Bezoldiging ³	300	300	150	150	150	150
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ⁴	15.546	25.624	20.900	16.262	20.900	20.900
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ⁵	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	300	300	150	150	150	150
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ⁶	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ⁷	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2020

	Dhr. J. A. de Boer	Dhr. T. van der Vorm	Dhr. A.H.L.M. Pieters	Mw. M.P.A. de Baar	Mw. W.S.J.F.M. Puls	Dhr. E.Ch.H.J. Lokin
Functiegegevens²	Voorzitter	Interim voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01 - 19-10	01-01 - 31-12	20-10 - 31-12	01-03 - 31-12	01-01 - 31-12	20-10 - 31-12
Bezoldiging						
Bezoldiging ³	238	150	0	150	150	0
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ⁴	24.054	20.100	3.954	20.100	20.100	3.954

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Aan topfunctionarissen zijn geen uitkeringen verstrekt wegens beëindiging dienstverband.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2021 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2021 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.